

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito financeiro e tributario I

Materia	Dereito financeiro e tributario I			
Código	O03G081V01603			
Titulación	Grao en Dereito			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	9	OB	3	2c
Lingua de impartición	Castelán Galego			
Departamento				
Coordinador/a	Fernández López, Roberto Ignacio			
Profesorado	Constenla Vega, Javier Fernández López, Roberto Ignacio Freire Gallego, Javier Siota Álvarez, Mónica			
Correo-e	rfernandez@uvigo.es			

Web

Descrición xeral	<p>O "Dereito Financeiro e Tributario I" é unha materia que ten por finalidade o estudo da ordenación xurídica dos ingresos e gastos públicos, así como das relacións xurídicas que xorden entre a Administración e os particulares.</p> <p>A materia obxecto de estudo estrutúrase en tres grandes apartados. Dun lado, o primeiro apartado serve de introdución ao estudo do Dereito Financeiro, destacando a análise das fontes desta rama xurídica e do poder financeiro nos tres niveis de Facenda (Estado, Comunidades Autónomas e Corporacións Locais). Un segundo apartado dedica especial atención ao Dereito orzamentario, é dicir, ao estudo xurídico do ciclo do gasto público. Por último, o terceiro apartado correspóndese coa denominada "Parte xeral" do Dereito Tributario, a cal -á súa vez- enfróntase por separado ao estudo do tributo e a obrigaón tributaria, á interpretación e aplicación dos tributos, ao dereito sancionador tributario e, finalmente, á revisión dos actos administrativos tributarios, contidos todos eles cuxo coñecemento resulta imprescindible antes de abordar a "Parte especial" do Dereito Tributario ("Dereito Financeiro e Tributario II"), que completa a formación do estudantado no que atinxe ás materias obrigatorias de Dereito Financeiro.</p>
------------------	--

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer a función do Dereito como sistema regulador das relacións sociais.
B2	Coñecer as distintas manifestacións do Dereito na súa evolución histórica e na súa realidade actual
B3	Ser capaz de utilizar os principios e valores constitucionais como ferramenta de traballo da interpretación do dereito e desenvolver dialéctica xurídica
B4	Ser capaz de identificar problemas xurídicos e abordar a súa solución de modo interdisciplinar
C18	CE24 - Coñecer o modelo de distribución do poder financeiro en España, así como os ingresos públicos (en especial, os tributos: os seus elementos esenciais e os procedementos de aplicación) e as normas que rexen o gasto público.
C19	CE25 - Saber interpretar e aplicar as normas do ordenamento xurídico financeiro
D1	Capacidade de análise e síntese para a elaboración e defensa de argumentos, así como, organización, planificación e utilización do tempo ante situacións de presión.

D3	Capacidade para a toma de decisións de forma autónoma e independente de liderado e capacidade para o traballo cooperativo en equipo, como habilidades nas relacións interpersoais que favorezan a eficacia interpersoal.
D4	Capacidade de comportarse de maneira ética e con responsabilidade social como cidadán e como profesional, respectando a diversidade e multiculturalidade.
D5	Ser capaz de resolver problemas e interpretar datos derivados da realidade en relación co seu significado e relacionalos coas distintas ramas do ordenamento xurídico.

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resultado de aprendizaxe: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do poder financeiro en España, así como as que incumben aos ingresos, con especial referencia ao tributo, e ao gasto público	A1	B1	C18	D1
	A2	B2	C19	D3
	A3	B3		D4
	A4	B4		D5
	A5			

Contidos

Tema	
PRIMEIRA PARTE: INTRODUCCIÓN AO ESTUDO DO DEREITO FINANCEIRO.	1.- O Dereito Financeiro. Concepto e contido. 2.- As fontes do ordenamento financeiro. 3.- Os principios constitucionais de xustiza no ordenamento financeiro. 4.- O poder financeiro en España. 5.- A aplicación e interpretación das normas financeiras. 6.- O obxecto da actividade financeira. Aspectos xurídicos. 7.- A Débeda Pública.
SEGUNDA PARTE: DEREITO ORZAMENTARIO.	8.- O Dereito Orzamentario. Concepto. Os principios orzamentarios. 9.- Contido e efectos xurídicos do Orzamento. 10.- Fases do ciclo orzamentario. Elaboración, aprobación e execución do Orzamento. 11.- O control do Orzamento.
TERCEIRA PARTE: DEREITO TRIBUTARIO. PARTE XERAL.	12.- Os principios constitucionais en materia tributaria. 13.- A obrigaón tributaria. O tributo. 14.- Clases de tributos. 15.- O feito imponible. 16.- As obrigaóns subsidiarias e accesorias. 17.- Suxeitos da obrigaón tributaria. 18.- A capacidade no ámbito tributario. 19.- A cuantificación da obrigaón tributaria. 20.- Réximes de determinación de bases impositibles. Cota e débeda tributaria. 21.- Extinción da obrigaón tributaria. 22.- A aplicación dos tributos. A obrigaón de proporcionar información á Administración Tributaria. 23.- A asistencia e información aos obrigados tributarios. Normas comúns sobre actuacións e procedementos tributarios. 24.- O procedemento de xestión. 25.- A Inspección dos tributos. 26.- A recadación. O período executivo. 27.- Infraccións e sancións tributarias. O procedemento sancionador. 28.- A revisión de actos administrativos tributarios.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	43.1	96.3	139.4
Seminario	25.2	56.2	81.4
Exame de preguntas de desenvolvemento	3.7	0	3.7
Observación sistemática	0.5	0	0.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descrición
Lección maxistral	Exposición por parte do profesorado dos contidos estruturais e esenciais da materia.
Seminario	Análise de contidos específicos. Resolución de supostos prácticos. Exposición oral polo estudantado e/ou presentación escrita sobre un tema proposto polo profesorado.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Lección maxistral	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias previstas no apartado correspondente desta guía docente. A atención personalizada ao alumnado poderá realizarse, no seu caso, por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, etc.) baixo a modalidade de concertación previa.
Seminario	Atenderanse e resolveranse dúbidas do alumnado respecto dos contidos, actividades e/ou exercicios que se propuxeron para adquirir as competencias previstas no apartado correspondente desta guía docente. A atención personalizada ao alumnado poderá realizarse, no seu caso, por medios telemáticos (correo electrónico, videoconferencia, etc.) baixo a modalidade de concertación previa.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Exame de preguntas de desenvolvemento	<p>Proba que consta de dúas partes: unha práctica escrita (na que a/o alumna/o terá que demostrar a adquisición das competencias esenciais da materia) e unha teórica que, tratándose da proba final, a elección de cada estudante poderá ser oral ou escrita (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia).</p> <p>A/o alumna/o que se acolla ao sistema de avaliación continua realizará dúas probas parciais e escritas coas dúas partes anteriormente indicadas (práctica e teórica). Cada proba parcial representará un 40% do valor total da cualificación final.</p> <p>Cada unha destas dúas probas parciais será liberatoria sempre que a/o alumna/o alcance unha cualificación mínima de 5 sobre 10, de maneira que superando ambas as probas non estará obrigada/o a realizar o exame final da materia, como requisito para superar esta última.</p> <p>As/os alumnas/os que sigan o sistema de avaliación global realizarán unha única proba final que constará de dúas partes: un exame teórico (que poderá ser oral ou escrito, a elección de cada estudante), o cal suporá o 70% da súa cualificación final; e un exame práctico e escrito, o cal representará o 30% da súa nota final.</p> <p>Resultado de aprendizaxe: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do poder financeiro en España, así como as que incumben aos ingresos, con especial referencia ao tributo, e ao gasto público.</p>	80	A1 B1 C18 D1 A2 B2 C19 D5 A4 B3 A5 B4
Observación sistemática	<p>O profesorado, a través de diferentes actividades que propoña ao alumnado que se someta a avaliación continua (casos prácticos, exposición oral dun tema, presentación escrita dun traballo, tarefa colaborativa na aula, etc.), valorará a asistencia regular, a participación activa e a calidade das intervencións do devandito alumnado, tanto nas clases maxistras como, sobre todo, nos seminarios.</p> <p>A asistencia regular así como a participación activa e de calidade do alumnado acollido a avaliación continua suporá o 20% da súa nota final.</p> <p>Resultado de aprendizaxe: Coñecer, interpretar e aplicar as normas reguladoras do poder financeiro en España, así como as que incumben aos ingresos, con especial referencia ao tributo, e ao gasto público.</p>	20	A1 B1 C18 D1 A2 B2 C19 D3 A3 B3 D4 A4 B4 D5 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

O temario que figura no apartado de contidos constitúe unha versión resumida das leccións que serán obxecto de exame.

Oportunamente, ao comezo do cuadrimestre, se lle proporcionará ao alumnado un temario máis detallado cos epígrafes que conforman cada lección.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA A 1ª EDICIÓN DE ACTAS.-

1.- Conforme establece o Regulamento de Avaliación da Universidade de Vigo (aprobado polo Claustro de 18 de abril de 2023), a/o alumna/o deberá manifestar a súa intención de non acollerse ao sistema de avaliación continua de acordo co

procedemento e na data establecidos polos órganos competentes do Centro.

Para ese efecto, na Facultade de Dereito, unha vez superado o prazo dun mes desde o comezo do cuadrimestre, se abrirá un novo prazo de 10 días hábiles para que o alumnado matriculado manifieste, de forma fehaciente, a súa intención de acollerse ao sistema de avaliación continua.

2.- A/o alumna/o que se acolla ao sistema de avaliación continua será avaliada/o conforme aos seguintes criterios: 1º) Primeira proba parcial, que se realizará a metade do cuadrimestre (40% do valor total da cualificación final). 2º) Segunda proba parcial, que se realizará nas últimas semanas de clase (40% do valor total da cualificación final). 3º) Asistencia regular, participación activa na clase e asistencia a outras posibles actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (20% do valor total da cualificación final).

As dúas probas parciais serán obrigatorias, escritas e constarán de dúas partes: práctica e teórica. A parte práctica terá un valor na cualificación da proba parcial dun 20%, mentres que a parte teórica representará o 80% restante de dita cualificación. Cada unha destas dúas probas parciais será liberatoria sempre que a/o alumna/o alcance unha cualificación mínima de 5 sobre 10, de maneira que superando ambas as dúas probas non estará obrigada/o a realizar o exame final da materia, como requisito para aprobar esta última.

Si a/o alumna/o acollida/o ao sistema de avaliación continua non superou unha ou ambas as probas parciais realizadas ao longo do cuadrimestre estará obrigada/o a presentarse ao exame final, pola materia correspondente a unha ou ás dúas probas parciais, para aprobar a materia. O exame final terá dúas partes: unha proba teórica (que poderá ser escrita ou oral, a elección do alumnado, e que representará o 80% da cualificación correspondente ao exame final), e unha proba práctica (que suporá o 20% restante de dita cualificación). No devandito exame final, o alumnado deberá alcanzar unha nota mínima de 4 sobre 10 (en cada unha das partes da materia das que, no seu caso, se examine) para que se lle teña en conta a cualificación obtida ao longo do cuadrimestre por medio da asistencia regular, a participación activa na clase e a asistencia a outras posibles actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (máximo 20%). De non alcanzar esa nota mínima, a cualificación que se reflectirá na acta será a obtida no exame final.

Así mesmo, ao exame final poderá concorrer o alumnado que supere as dúas probas de avaliación continua realizadas durante o cuadrimestre e desexe subir nota.

3.- As/os alumnas/os que sigan o sistema de avaliación global realizarán unha única proba final na que se avaliarán todas as competencias da materia e que constará de dúas partes: un exame teórico (que poderá ser oral ou escrito, a elección de cada estudante), o cal suporá o 70% da súa cualificación final; e un exame práctico e escrito (que será diferente ao que realice o alumnado sometido a avaliación continua), o cal representará o 30% da súa nota final.

4.- Para todo o alumnado, o exame final terá lugar na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2023/2024.

CRITERIOS DE AVALIACIÓN PARA A 2ª EDICIÓN DE ACTAS.-

1.- No exame de xuño/xullo, a/o alumna/o que se acolleu ao sistema de avaliación continua só realizará unha proba final, que representará o 80% da súa cualificación final, e que constará de dúas partes: unha práctica escrita (na que se resolverán un ou varios casos prácticos, e que suporá un 20% da cualificación correspondente á proba final) e unha teórica - que poderá ser escrita ou oral, a elección do alumnado- (na que se formularán distintas preguntas sobre o temario da materia, e que suporá o 80% da cualificación correspondente á devandita proba final). En todo caso, a/o alumna/o deberá alcanzar unha cualificación mínima de 4 sobre 10 nesa proba final para que se lle teña en conta a cualificación obtida ao longo do cuadrimestre por medio da asistencia regular, a participación activa na clase e a asistencia a outras posibles actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (máximo 20%). De non alcanzar esa nota mínima, a cualificación que se reflectirá na acta será a obtida no exame final.

2.- As/os alumnas/os que se someteron ao sistema de avaliación continua conservarán, exclusivamente para a segunda oportunidade de exame, a nota que obtivesen ao longo do cuadrimestre por asistencia regular, participación activa na clase e asistencia a outras posibles actividades organizadas pola Área de Dereito Financeiro e Tributario (máximo 20%).

3.- Para as/os alumnas/os acollidas/os ao sistema de avaliación global, a súa cualificación final estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico -que poderá ser escrito ou oral, a elección do alumnado- e o 30% da cualificación obtida no exame práctico escrito, sendo este último diferente ao que realice o alumnado sometido a avaliación continua.

4.- O exame final de xuño/xullo, tanto para as/os alumnas/os de avaliación continua como de avaliación global, terá lugar na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2023/2024.

ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA AS/OS ALUMNAS/OS QUE CONCORRAN Á CONVOCATORIA DE FIN DE

CARREIRA.-

No exame de Fin de Carreira a nota final estará integrada polo 70% da cualificación obtida no exame teórico e o 30% da cualificación obtida no exame práctico, ambos os dous escritos.

O exame de Fin de Carreira terá lugar na data, lugar e hora especificados no calendario oficial aprobado para ese efecto pola Xunta de Facultade para o curso académico 2023/2024.

ADVERTENCIA ESPECÍFICA PARA AS/OS ALUMNAS/OS QUE SOLICITEN SER EXAMINADOS POR TRIBUNAL (SÓ PARA ALUMNADO QUE SE ATOPE EN 4ª MATRICULA E SEGUINTES).-

O exame constará de dúas partes (práctica e teórica) e será exclusivamente escrito.

As datas e horarios das diferentes oportunidades de exame son as especificadas no calendario de probas de avaliación aprobado pola Xunta de Facultade para o curso académico 2023/2024.

INFORMACIÓN COMPLEMENTARIA: CONSULTA DE TITORÍAS.-

De seguido sinálanse os enlaces á páxina web da Facultade de Dereito onde se poden consultar as titorías do profesorado da materia:

- Prof. Dr. Roberto Ignacio Fernández López: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/roberto-ignacio-fernandez-lopez/>
- Profa. Dra. Mónica Siota Álvarez: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/monica-siota-alvarez/>
- Prof. Javier Freire Gallego: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/javier-freire-gallego/>
- Prof. Javier Constenla Vega: <http://dereito.uvigo.es/gl/docencia/profesorado/javier-constenla-vega/>

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

FERREIRO LAPATZA, J.J., **Instituciones de Derecho Financiero y Tributario, Primera y Segunda Parte**, Última edición, Marcial Pons,

PÉREZ ROYO, F., **Derecho financiero y tributario. Parte General**, 33ª edición, Civitas, 2023

MARTÍN QUERALT, J.; LOZANO SERRANO, C.; TEJERIZO LÓPEZ, J.M.; y CASADO OLLERO, G., **Curso de Derecho financiero y tributario**, 34ª edición, Tecnos, 2023

MERINO JARA, I. (Dir.), **Derecho financiero y tributario. Parte General**, 12ª edición, Tecnos, 2023

SIMÓN ACOSTA, E. y otros, **Código Tributario**, 30ª edición, Aranzadi, 2023

Bibliografía Complementaria

PITA GRANDAL, A.Mª. (Coordinadora), **Textos y casos prácticos de Derecho Financiero y Tributario**, 2ª edición, Tórculo Edicións, 2001

CALVO ORTEGA, R. (Dir.), **Comentarios a la Ley General Tributaria**, 2ª edición, Civitas-Thomson Reuters, 2009

PITA GRANDAL, A. M., **La prueba en el procedimiento de gestión tributaria**, 1ª edición, Marcial Pons, 1998

FERNÁNDEZ LÓPEZ, R. I., **La comprobación de hechos por la Inspección de los tributos**, 1ª edición, Marcial Pons, 1998

RUIZ HIDALGO, C., **La responsabilidad tributaria en el alzamiento de bienes**, 1ª edición, Marcial Pons, 2009

ANEIROS PEREIRA, J., **Las sanciones tributarias**, 1ª edición, Marcial Pons, 2005

MULEIRO PARADA, L. M., **La determinación objetiva: IRPF e IVA**, 1ª edición, Marcial Pons, 2009

SIOTA ÁLVAREZ, M., **Analogía e interpretación en el Derecho tributario**, 1ª edición, Marcial Pons, 2010

CUBERO TRUYO, A. (Dir.), **Estudios sobre el Decreto-Ley como fuente del Derecho Financiero y Tributario**, 1ª edición, Aranzadi, 2016

FERNÁNDEZ LÓPEZ, R. I., **La imprescriptibilidad de las deudas tributarias y la seguridad jurídica**, 1ª edición, Marcial Pons, 2016

PITA GRANDAL, A. M. (Dir.), **Estudios sobre la financiación de los puertos**, 1ª edición, Marcial Pons, 2017

SESMA SÁNCHEZ, B., **La nulidad de las liquidaciones tributarias**, 1ª edición, Aranzadi, 2017

Recomendacións

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Dereito mercantil I/O03G081V01502

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Dereito: Dereito constitucional I/O03G081V01103

Dereito: Dereito constitucional II/O03G081V01204

Dereito: Introducción ao dereito civil e dereito da persoa/O03G081V01203

Dereito: Teoría do dereito/O03G081V01102

Dereito administrativo I/O03G081V01401

